

Stockholm den 12 mars 2021

Näringsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande angående "Krav på att hålla djur lösgående - konsekvenser, övergångsbestämmelser och andra incitament än lagstiftning" (rapport 2019:17), dnr N2020/02300

Generella synpunkter

Svenska Djurskyddsforeningen (SDF) vill inledningsvis understryka att vi välkomnar och stödjer regeringens bedömning i propositionen Ny djurskyddslag (prop. 2017/18:147), att alla djur i Sverige bör hållas lösgående. De lagregler som inledningsvis redovisas i rapporten 2019:17 visar tydligt den politiska viljan sedan 1980-talet att öka andelen djur som hålls lösgående i Sverige. Trots dessa signaler och de viktiga välfärd fördelar för djuren som lösgående system erbjuder jämfört med uppbundna system, står enligt rapporten idag 177 000 nötkreatur i mjölkproduktion, 59 000 nötkreatur i köttproduktion, 17 500 hästdjur och ca 200 getter fortfarande uppbundna. Det är uppenbart att det behövs ett lagkrav på att hålla djur lösgående, för att kunna garantera det basala naturliga beteendet att röra sig fritt för alla Sveriges lantbruksdjur.

SDF är samtidigt medveten om och har förståelse för de ekonomiska konsekvenser för djurägarna som en omställning till lösgående system medför i form av byggkostnader för ny, om- eller tillbyggnader av djurstallar. Vi anser därför att rimliga övergångsperioder från ikraftträdandet av ett lagkrav att hålla djur lösgående är motiverade, även om ett sådant beslut inte kan komma som en överraskning för den berörda djurnäringen.

Vi tycker dock det är anmärkningsvärt att Jordbruksverkets rapport domineras av redovisningar av negativ ekonomisk påverkan för djurägare, om det införs krav på att hålla djur lösa. Den positiva effekt som finns på djurvälferden redovisas bara i en bilaga. Jordbruksverket väljer dessutom att inte värdera de ekonomiska fördelar som bättre djurvälferd medför. Konsumentreaktioner och ökat förtroende för svenska lantbruksprodukter nämns inte alls och de hälsomässiga fördelarna med lösgående system blir oklara eftersom ökade risker för vissa sjukdomar och skador tas upp parallellt.

Beträffande övergångstider tycker SDF inte att mer än de minimitider som Jordbruksverket föreslår kan accepteras (10 år för nötkreatur och häst respektive 3 år för get), och även dessa tycker vi känns långa. Det förbud mot oinredda hönsburar som infördes 1988 gavs tio års övergångsperiod. Efter tio år hade bara ett fåtal producenter ställt om då man inte trodde det skulle vara politiskt möjligt att genomföra beslutet i praktiken. Inte förrän 2004 blev Sverige helt av med de oinredda burarna.

Lagkravet att hålla djur lösgående får inte gå samma öde till mötes varför vi tycker att övergångsperioderna måste hållas så korta som möjligt. Ju längre övergångsperioder desto färre tror vi kommer att anstränga sig för att ställa om.

Vi anser inte heller att vissa grupper av djur, t ex djur i traditionella fäbodbruk, ska ges generella undantag från krav att hållas lösgående. Även dessa djur får en betydligt förbättrad välfärd och möjligheter till naturligt beteende av att slippa vara uppbundna. Det faktum att fäbodbruk på vissa håll utgör ett kulturarv motiverar inte att djuren ska ha sämre förhållanden än i andra delar av landet. Dessutom finns det åtskilliga exempel när djurhållare lyckats ställa om till lösgående djurhållning även inom lantraserna och i fäbodbruken, vilket också påpekas i rapporten. SDF anser att om undantag från krav att hålla djur lösgående ska ges måste detta prövas individuellt från fall till fall. Berörda djurhållare bör få ansöka om dispens och ange vilka särskilda skäl de anser ligger till grund för dispensen. Den ansvariga myndigheten bör i dessa fall vara mycket restriktiv vid utfärdande av sådana dispenser.

Slutligen stöttar SDF rapportens förslag att skapa förutsättningar för bra rådgivningsmöjligheter för berörda djurhållare vid ett krav på lösgående djurhållning. Om en omställning kan underlättas genom omfattande rådgivningsinsatser till djurhållarna bör sådan rådgivning erbjudas. Att djurhållare som ställer om till lösgående system skulle undantas kraven i beteslagstiftningen ser vi dock som fullständigt oacceptabelt.

För Svenska Djurskyddsföreningen
Johan Beck-Friis
Generalsekreterare